

การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎี STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT OF NGIURAIBOONMEERANGSARIT SCHOOL

วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล¹
วรกาญจน์ สุขสดเขียว²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎี 2) การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎีเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร 3) แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎี ประชากรที่ใช้ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎี ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎี ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎีตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน
3. แนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิรายุญมีรังสฤษฎี 1) ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักเรียน 2) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมต่างๆ 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ให้กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบันทึกรวบรวมเกียรติประวัติของนักเรียนให้ชัดเจน 4) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น 5) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มีการจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนมากขึ้น

Abstract

The purposes of this study were to determine 1) Student affairs management of Ngiuraiboonmee-rangsarit school. 2) Compare the opinions of the personnel in student affairs management of Ngiuraiboonmeerangsarit school 3) Guidelines for student affairs management of Ngiuraiboonmee- rangsarit school. The populations consisted of 43 people who were administrators, teachers and school boards. The research instrument was questionnaire about student affairs management regarding the performance standards for secondary school in 2009, Upper Secondary Education Bureau and Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. The statistics used for analyzing data were frequency, percentage, mean and standard deviation.

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
²อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings revealed that :

1. Student affairs management of Ngiuraiboonmeerangsarit school in overall and each aspects were the high level.
2. Student affairs management were grouped according to the opinions of the personnel in overall were not different.

In each aspect were 2 different : 1) Student affairs planning, 2) The evaluation of the student affairs operation.

3. Guidelines for student affairs management : 1) Student affairs planning : Teachers and students participate in the preparation of Teacher and Student's manual. 2) Student affairs management : Student participate in activities planning. 3) The promotion and development of the student discipline morality and ethics : Clearly defined functions and responsibilities to save and compile the student's Honors. 4) Student monitoring system operation : Guidance teacher and advisor teacher should assist and look after their students more. 5) The promotion of democracy in school : The manual preparation for publishing democratic primary in school. 6) The evaluation of the student affairs operation : The parents and students participation for evaluation more.

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนามนุษย์ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งโลกเราในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเมืองการปกครอง และการศึกษา ในการพัฒนาทางด้านการศึกษานั้นถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และยังช่วยพัฒนาให้เยาวชนของชาติมีศักยภาพ ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ว่า รัฐสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญในด้านความรู้ และด้านคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ ผสมผสานสาระความรู้ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ทั้งนี้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่สำคัญในการวางรากฐานให้กับคุณภาพของคนในชาติ การบริหารงานของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีสติปัญญา คิดเป็น ประยุกต์ได้ มีคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่กล่าวว่าไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

จึงไม่ใช่แค่การบริหารงานในด้านวิชาการที่เน้นในด้าน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลเท่านั้น สถานศึกษายังต้องมีการส่งเสริมกิจกรรม เสริมหลักสูตร การบริหารกิจการนักเรียนนอกจากจะเป็นงาน ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา แล้วยังเป็นภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบ เอาใจใส่ดูแลของผู้บริหารและครูอาจารย์ ในสถานศึกษาโดยตรง และเป็นงานที่ต้องมีการปรับปรุงคัดสรรค ิจกรรมต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นประโยชน์แก่นักเรียน เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ก้าวหน้า เสริมสร้างให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ จนสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามใน ทุกด้าน รวมทั้งใส่ใจดูแลความประพฤติของนักเรียนให้ปฏิบัติตน ในกรอบแห่งคุณงามความดีที่ควรจะทำได้ โดยวางรากฐาน ความรู้ ประสบการณ์ และอบรมบ่มเพาะพัฒนาจิตใจควบคู่ กันไป จนทำให้ประสบความสำเร็จและเป็นการส่งเสริมชีวิต ความเป็นอยู่ของนักเรียน และส่งผลถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ตลอดจน ส่งเสริมให้นักมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษา ออกไปแล้ว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่เป็นไป อย่างรวดเร็ว มีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามากขึ้น ทำให้ วัฒนธรรมไทยถูกละเลยมากขึ้น เด็กและเยาวชนขาดการดูแล เอาใจใส่ ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ ในการบริหารจัดการการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โดยคอยอำนวยความสะดวกและประสานความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีให้กับผู้เรียนเพื่อที่จะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวราชญูมัยรังสฤษฎ์
2. เพื่อทราบการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวราชญูมัยรังสฤษฎ์เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของบุคลากร
3. เพื่อทราบแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวราชญูมัยรังสฤษฎ์

วิธีการศึกษา

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แผนแบบงานวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนจิวราชญูมัยรังสฤษฎ์ ประกอบด้วย ผู้บริหาร 2 คน ครูผู้สอน 28 คน และกรรมการสถานศึกษา 13 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรที่ศึกษาเป็นตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน 6 ด้าน ตามแนวคิดของสำนักบริหารงาน การมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) ตอนที่ 2

เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (Rensis Likert 1961 : 74)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนที่ไม่ใช่ประชากร คือ บุคลากร โรงเรียนภัทรวิทยานุกูล จำนวน 30 คน รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J. Cronbach 1974 : 161) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.965

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัว ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best 1970: 87)

3. การวิเคราะห์การบริหารกิจการนักเรียน ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการสนทนากลุ่ม (focus groups) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวราชญูมัยรังสฤษฎ์

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรโรงเรียนจิวราชญูมัยรังสฤษฎ์ ที่เป็นประชากร จำนวน 43 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษา

ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนุญมีรังสฤษฎ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75$, $\sigma = .75$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\mu = 3.95$, $\sigma = .76$) การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตย ($\mu = 3.84$, $\sigma = .76$) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\mu = 3.79$, $\sigma = .73$) การบริหารงานกิจการนักเรียน ($\mu = 3.71$, $\sigma = .67$) การวางแผนงานกิจการนักเรียน ($\mu = 3.63$, $\sigma = .75$) และการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ($\mu = 3.54$, $\sigma = .76$)

2. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนุญมีรังสฤษฎ์ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร โดยแบ่งผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าระดับชั้น ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยอยู่ในระดับมากทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน โดยความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.70$, $\sigma = .45$) ความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67$, $\sigma = .82$) และความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าระดับชั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.16$, $\sigma = .91$) และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.62$, $\sigma = .57$) ความคิดเห็นของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.54$, $\sigma = .83$) และความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าระดับชั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.32$, $\sigma = .81$)

3. แนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนุญมีรังสฤษฎ์ จากการสนทนากลุ่ม (focus groups) พบว่า

ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ควรให้ครูและสถานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักเรียน

ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ให้สถานักเรียนเข้าร่วมประชุม เสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ควรมีการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบันทึกเกียรติประวัติของนักเรียนให้ชัดเจน และให้รวบรวมข้อมูลเกียรติประวัติของนักเรียนไว้ที่เดียวกัน

ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจการนักเรียนควรประสานงานกับครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ในการทำคู่มือเผยแพร่หลักประชาธิปไตย

ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ควรให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากขึ้น และให้โรงเรียนมีการติดต่อประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนุญมีรังสฤษฎ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตย การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียน การวางแผนงานกิจการนักเรียน และการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

2. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนุญมีรังสฤษฎ์ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกัน 2 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานกิจการนักเรียน โดยความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าระดับชั้น อยู่ในระดับปานกลาง และการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน โดยความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าระดับชั้น อยู่ในระดับปานกลาง

3. แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนุญมีรังสฤษฎ์ จากการสนทนากลุ่ม (focus groups) พบว่า ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักเรียน และให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือนักเรียน ให้สถานักเรียนเข้าร่วมประชุม เสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรมีการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบันทึกเกียรติประวัติของนักเรียนให้ชัดเจน และให้รวบรวมข้อมูลเกียรติประวัติของนักเรียนไว้ที่เดียวกันให้ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น กิจการนักเรียนควรประสานงานกับครูกลุ่มสาระสังคมศึกษาในการเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในคู่มือนักเรียน ควรให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากขึ้น และให้โรงเรียนมีการติดต่อประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวราชญูมีรังสฤษฎ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีการร่วมมือกันในการวางแผนงานกิจการนักเรียน มีนโยบายและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมและมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานแต่ละด้านอย่างชัดเจน มีการจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนได้เข้าร่วมและได้รับประสบการณ์จริงอย่างหลากหลาย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกิจกรรมการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน และมีส่วนร่วมกับชุมชนในการร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และมีการจัดการด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนอย่างเป็นระบบ ให้ความช่วยเหลือกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีการจัดประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แก่ครูทุกคน จึงทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนจิวราชญูมีรังสฤษฎ์เป็นไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ จันทะวงศ์ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนวิจิตรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนวิจิตรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบประเมินผล และด้านการปรับปรุงพัฒนา และสอดคล้องกับ มยุรี อะหะหมัคจุพา (2552) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของโรงเรียนสตรีจุฑาธุชศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสตรีจุฑาธุชศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ด้านการปกครองและเสริมสร้างระเบียบวินัย ด้านการบริการทุนการศึกษา ด้านการแก้ปัญหานักเรียน ด้านการแนะแนว ด้านการบริการทั่วไป ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านกิจกรรมชมรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจนพร แก้วฉวีชัย (2554) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวราชญูมีรังสฤษฎ์ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทั้งสามกลุ่มคือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าระดับชั้นครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกัน 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ความคิดเห็นของครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าระดับชั้นอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนและทำงานในลักษณะของการสนองนโยบาย พิจารณางานแบบองค์รวมต่างจากครูผู้สอนที่เป็นฝ่ายปฏิบัติโดยตรง และเป็นผู้ที่มีหน้าที่หลักในการบริหารงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษา ทำให้มีมุมมองที่แตกต่างออกไป และมองเห็นถึงปัญหาในภาพรวมมากกว่าและผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์อันดับน้อยที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเป็นเอกสารคู่มือครูหรือคู่มือนักเรียนขึ้นใช้ในโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากโรงเรียนยังไม่ได้จัดทำคู่มือครูหรือคู่มือนักเรียนขึ้นเพื่อชี้แจงเรื่องระเบียบและแนวปฏิบัติต่างๆ ให้แก่ครู นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมรส คู่ณสีโส (2550) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนเมืงรามหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างานกิจการนักเรียน คณะกรรมการนักเรียน และกรรมการสถานศึกษา ในด้านการวางแผนงานแตกต่างกัน โดยพบปัญหาที่สำคัญคือโรงเรียนไม่มีการจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อชี้แจงระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ

ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ความคิดเห็นของครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่ความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าระดับชั้นอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นถึงปัญหาด้านการขาดการปฏิบัติงานในขั้นตอนของการประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นระบบ หรือมีการประเมินโครงการบางโครงการเท่านั้น หรือในการประเมินผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการประเมินงานของตนเองเท่านั้น ไม่ได้อยู่ในรูปของคณะกรรมการและไม่มีการรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ การวิเคราะห์ผลการประเมินจึงไม่ได้อยู่ในรูปของการประชุมปรึกษาหารือเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางาน

และทำให้ไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงให้งาน
กิจการนักเรียนพัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณ์
จันทะวงศ์ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหา
การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม
จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการวัดผลและประเมิน
ผลการจัดกิจกรรมมีปัญหาที่สำคัญคือ การนิเทศการจัดกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนยังขาดการนิเทศที่เป็นรูปธรรมและขาดความ
ต่อเนื่องในการให้ความรู้จากวิทยากรหรือหน่วยงานภายนอก
และการตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน การปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมยังขาดการเก็บข้อมูล
และการปฏิบัติขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจน

3. แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน
จิรวรายบุญมีรังสฤษฎ์ จากการสนทนากลุ่ม (focus groups) พบว่า
ควรให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารคู่มือครูและ
คู่มือนักเรียนขึ้น และให้สถานักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ
คู่มือนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานของครู
หรือแนวทางการปฏิบัติของนักเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
และมีมาตรฐาน ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการ
จัดกิจกรรมนักเรียน โดยให้สถานักเรียนเข้าร่วมประชุมวางแผน
เสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนได้มี
โอกาสนำเสนอขุมขุมหรือกิจกรรมที่แปลกใหม่ และเพื่อเป็น
การส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรกำหนด
ผู้รับผิดชอบในการบันทึกเกียรติประวัติของนักเรียนไว้เป็น
หลักฐานและเป็นปัจจุบัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ที่เดียวกัน
จะได้เป็นระบบและง่ายต่อการค้นหาข้อมูล ควรให้ครูแนะแนว
และครูที่ปรึกษาทุกคนให้ช่วยกันดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง ซึ่ง
งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรเป็นงานหลักที่ต้องทำให้
อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะเป็นงานสำคัญที่ช่วยในการแก้ปัญหา
ต่างๆ ของนักเรียนได้ ควรให้ฝ่ายกิจการนักเรียนประสานงาน
กับครูกลุ่มสาระสังคมศึกษาในการจัดทำคู่มือเผยแพร่หลัก
ประชาธิปไตยเพื่อเผยแพร่ให้กับนักเรียนและสามารถใช้เป็น
สื่อในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา และควรเน้นการ
ประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยมีกระบวนการที่
ชัดเจน มีการประเมินผลการจัดโครงการทุกครั้งโดยให้ผู้ปกครอง
และนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การจัดกิจกรรม
ต่างๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน
กิจการนักเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารควรกำกับติดตามผลการจัดกิจกรรม
ต่างๆ ในงานกิจการนักเรียนที่ได้ปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้วอย่างต่อเนื่อง
และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางาน
กิจการนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี,
2545.

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

กฤษณ์ จันทะวงศ์. “แนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาการบริหาร
งานกิจการนักเรียน โรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม
จังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2553.

กัญจนพร แก้วณิชย์. “การดำเนินงานการ บริหารงานกิจการ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
นครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22.” การศึกษา ค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม, 2554.

พนมรส ตุ่นศรีโส. “การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียน
เม็งรายมหาวิทยาลัยราชภัฏ อำเภอเมือง จังหวัด
เชียงราย.” การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย, 2550.

มยุรี อะหะหมัดจุฬา. “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน
ต่อการบริหารงานด้านกิจการ นักเรียนของโรงเรียน
สตรีจุฑาธุชศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร.”
ภาคนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2552.

John W. Best. *Research in Education.* New York: Prentice,
Inc., 1970.

Lee J. Cronbach. **Essentials of Psychological Testing.** 3rded.
New York : Harper & Row Publisher, 1974.

Rensis Likert. **New Pattern of Management** New York :
McGraw – Hill Book Company, 1961.